

Risikorapport | 2015

Sparekassen Balling

Søndergade 12A, Balling, 7860 Spøttrup
CVR-nr. 10 757 711

Indhold

Indledning og offentliggørelse.....	Side 2
Målsætning og risikopolitikker	Side 2
Politik for kreditrisiko	Side 2
Politik for markedsrisiko	Side 3
Politik for renterisiko	Side 3
Politik for aktierisiko	Side 3
Politik for valutarisiko	Side 4
Politik for likviditetsrisiko	Side 4
Politik for operationel risiko	Side 4
Kapitalgrundlag	Side 4
Solvenskrav og tilstrækkelig kapitalkrav	Side 5
Beskrivelse af solvensbehovsmodel	Side 5
Solvensbehov opdelt på risikoområder	Side 7
Kommentering af sparekassens solvensbehov	Side 10
Solvensoverdækning/kapitalforhold	Side 11
Internt opgjort solvensbehov	Side 11
Kredit og udvandringsrisiko	Side 11
Eksponering i aktier m.v., der ikke indgår i handelsbeholdningen	Side 12
Eksponering for renterisiko i positioner udenfor handelsbeholdning	Side 13
Kontracyklisk (modcyklisk) buffer	Side 13
Behæftede og ubehæftede aktiver	Side 13
Aflønningspolitik	Side 14

Risikoreport / Individuelt solvensbehov 2015

Indledning og offentliggørelse

Denne risikoreport offentliggøres med henblik på opfyldelse af oplysningsforpligtelserne i henhold til CRR-forordningens artikel 431 til 455.

Offentliggørelse sker på sparekassens hjemmeside: www.sparekassenballing.dk

Oplysningerne vil løbende blive opdateret i det omfang, der måtte være behov herfor, dog som minimum i forbindelse med offentliggørelse af årsrapporten.

Det er sparekassens opfattelse, at de anførte oplysninger opfylder kravene til søjle III-oplysningerne som foreskrevet i CRR-forordningens artikel 431 til 455.

Denne rapport er opdateret på baggrund af årsrapporten 2015 for Sparekassen Balling.

Målsætning og risikopolitikker

Sparekassen Balling er eksponeret over for forskellige typer af risici. Formålet med Sparekassens politikker for risikostyring er at minimere de tab, der kan opstå som følge af bl.a. uforudsigelig udvikling på de finansielle markeder.

Sparekassen Balling udvikler løbende sine værktøjer til identifikation og styring af de risici, som til dagligt påvirker virksomheden. Bestyrelsen fastlægger de overordnede rammer og principper for risiko- og kapitalstyring og modtager løbende rapportering om udvikling i risici og udnyttelse af de tildelte rammer. Den daglige styring af risici foretages af direktør, kreditchef og souschef.

De væsentlige risikoområder for pengeinstituttet er: kreditrisici, markedsrisici, likviditetsrisici og operationelle risici.

Sparekassens bestyrelse foretager løbende og mindst en gang om året en vurdering af sparekassens enkelte og samlede risici og tager i den forbindelse stilling til, om risiciene er acceptable.

Sparekassens risikostyring behandles endvidere i sparekassens revisionsudvalg. Udvalget består af medlemmer af bestyrelsen. Revisionsudvalget har bl.a. til opgave at gennemgå regnskabs-, revisions- og sikkerhedsmæssige forhold og at overvåge sparekassens interne kontrol- og risikostyringssystemer.

Sparekassen har i henhold til lovgivningen etableret en risikostyringsfunktion og udpeget en overordnet leder med specifikt ansvar for risikostyringsfunktionen til risikoansvarlig. Det er organisatorisk sikret, at den risikoansvarlige kan være tilstrækkelig uafhængig af sparekassens funktioner til, at den risikoansvarliges opgaver kan udføres betryggende. Risikostyringsfunktionen udarbejder efter behov og mindst en gang årligt en rapport til bestyrelsen om sparekassens risikostyring. Den risikoansvarlige kan i relevant omfang give udtryk for betænkeligheder og advare bestyrelsen, når specifikke risikopåvirkninger påvirker eller kan påvirke sparekassen.

Der er for risikostyringsfunktionen udarbejdet en af direktionen godkendt instruks.

Den risikoansvarlige bistår revisionsudvalget med information. Den risikoansvarlige er udpeget af direktionen og refererer med ovennævnte undtagelser til pengeinstituttets direktion. Afskedigelse af den risikoansvarlige skal godkendes af sparekassens bestyrelse.

Politik for kreditrisiko

En af de væsentligste risici i sparekassen er kreditrisikoen. Sparekassen Ballings bestyrelse har fastlagt politikker og instrukser med henblik på at sikre, at transaktioner med kunder og kreditinstitutter ligger indenfor de vedtagne rammer og forventede sikkerheder. Der er endvidere fastlagt politikker, der begrænser eksponeringen i forhold til de enkelte kreditinstitutter som Sparekassen Balling har forretninger

med. Sparekassen Balling tilstræber ved långivning at sikre en passende spredning på kunder og brancher, således at enkelteksponeringer ikke udgør nogen væsentlig risiko for Sparekassen Ballings eksistens. Sparekassen Balling tilstræber altid at opnå tilstrækkelig sikkerhed til at afdække den enkelte eksponerings risiko, ligesom der tilstræbes en passende spredning i typerne af sikkerheder. I forbindelse med sikkerheder er det væsentlig for Sparekassen Balling at opnå tilstrækkelig med sikkerheder uanset sikkerhedens type og uanset om de giver mulighed for modregning i forbindelse med opgørelse af kreditrisikoen i solvensopgørelsen.

Sparekassen Balling følger løbende eksponeringer på individuel basis. Udviser eksponeringen objektiv indikation for værdiforringelse, bliver der foretaget den nødvendige nedskrivning på eksponeringen. Sparekassen Balling opererer med 12 udlånsgrupper, fordelt på én gruppe af offentlige myndigheder, én gruppe af privatkunder og 10 grupper af erhvervs-kunder, der er opdelt efter branche. Sparekassen Ballings bestyrelse har fastlagt en politik, hvor det er præciseret, hvor meget én erhvervs-mæssig branche må udgøre af det samlede udlån og garantier.

Sparekassen Balling har historisk set haft en sund kreditpolitik, og vil også i fremtiden fokusere på en effektiv styring af udlånsporteføljen.

Der foretages daglig opfølgning på overtræk, restancer og øvrige misligholdte fordringer. Der udfærdiges månedsrapport om væsentlige overtræk, samt kvartalsvis kreditrapport, til ledelsen.

Politik for markedsrisiko

Sparekassen Ballings grundlæggende politik vedrørende markedsrisikoen er, at den ikke vil påtage sig betydende markedsrisici, der får indflydelse på sparekassens handlefrihed. Sparekassen Balling har fastlagt rammer for hver risikotype, og det indgår ved risikovurderingen, at der skal være et fornuftigt og velafbalanceret forhold mellem risici og afkast. Markedsrisikoen relaterer sig primært til værdipapirbeholdningen.

Sparekassen har i perioden outsourcet en del af investeringerne i værdipapirer til eksterne samarbejdspartnere, som har et mandat afpasset til sparekassens besluttede risikoramme. Bestyrelsen modtager rapportering om udvikling i markedsrisici til hvert bestyrelsesmøde.

I lyset af at Sparekassens egenbeholdning af værdipapirer udgør en stigende og meget væsentlig andel af de samlede aktiver, eksempelvis sammenlignet med de samlede udlån, er der stor ledelsesmæssig fokus på styring af risikoen. Den samlede beholdning, dog uden indregning af sektoraktier, følges løbende ved beregning af Value at Risk.

Der er indgået aftale med en ekstern samarbejdspartner, der har til opgave at foretage pålidelig daglig rapportering på den samlede værdipapirbeholdning, daglig rapportering for hver enkel forvaltningsaftale, samt ledelsesrapportering til brug for direktion og bestyrelse.

Politik for renterisiko

Renterisikoen på obligationsbeholdningen følges løbende, og den rapporteres på hvert bestyrelsesmøde. Sparekassen Ballings bestyrelse har fastsat rammer for renterisikoens størrelse. Den samlede renterisiko udgjorde ved udgangen af 2015 tkr. 1.793 mod tkr. 3.797 ultimo 2014.

Politik for aktierisiko

Sparekassen Ballings aktiebeholdning er opdelt i handelsaktier og anlægsaktier. Handelsaktierne er primært aktier i børsnoterede danske og udenlandske selskaber. Sparekassen Ballings bestyrelse har fastsat rammer for hvor stor en del af rammen, der må investeres i en enkelt aktie for at sikre en stor spredning af risikoen, ligesom der er fastsat rammer for de totale summer af aktier og investeringsforeningsbeviser. Anlægsaktierne er primært aktier i selskaber indenfor den finansielle sektor.

Ultimo 2015 udgjorde sparekassens aktiebeholdning (ex. anlægsaktier) i alt 5,2 mio. kr. mod 7,6 mio. kr. i 2014.

Politik for valutarisiko

Sparekassen Ballings valutarisiko begrænser sig til kursreguleringerne på beholdningen af kontant valuta og nogle få aktier og obligationer i udenlandsk valuta. Sparekassen Ballings bestyrelse har fastsat rammer for investeringer i fremmed valuta.

Politik for likviditetsrisiko

Sparekassen Balling opgør løbende likviditetsbehovet, og vurderer herunder likviditetens løbetid. Opgørelserne følger Finanstilsynets regler herfor.

I henhold til § 152 i Lov om finansiel virksomhed skal pengeinstitutter til enhver tid have likviditet til rådighed i form af likvide aktiver svarende til 10 % af de reducerede gælds- og garantiforpligtelser og 15 % af den samlede gæld med kortere opsigelsesvarsel end en måned. Endvidere overvåges og stress-testes likviditeten hver måned, hvor Lokale Pengeinstitutters model anvendes.

Sparekassen har en overdækning på 347,7 % pr. 31.12.2015. Der er således en pæn overdækning iht. § 152 i lov om finansiel virksomhed.

Skærpede krav til pengeinstitutternes likviditetsberedskab – Liquidity Coverage Ratio (LCR) – trådte i kraft med virkning fra 1. oktober 2015. De nye bestemmelser under LCR kræver en beholdning af likvide aktiver af høj kvalitet, der kan konverteres til kontanter for at opfylde Sparekassens likviditetsbehov indenfor en 30-dages tidshorisont under en akut likviditetskrise. LCR opgøres som et procenttal, der pr. 1. oktober 2015 skal være minimum 60 %. Frem mod 2018 øges kravet til 100 %. Pr. 31. december 2015 kan Sparekassens LCR-procent opgøres til 532 %. Vi overholder således nu kravet ved fuld indfasning med en solid overdækning

Politik for operationel risiko

Sparekassen har med henblik på, at mindske tab som følge af operationelle risici udarbejdet flere forretningsgange. Den operationelle risiko og beredskab vedr. IT er vurderet og beskrevet i Sparekassen Ballings sikkerhedspolitik på IT-området. Da sparekassen betjener sig af ekstern edb-leverandør – SDC – er politikken afstemt efter dennes sikkerhedssystemer. Ansvar for afvikling og validering af sparekassens eksterne systemer ligger hos SDC. SDC's systemrevision rapporterer til sparekassens bestyrelse.

Sparekassen har en compliancefunktion til at sikre, at reglerne for investeringsaktiviteter og andre væsentlige områder overholdes. Grundlæggende er compliancefunktionens opgave derfor at rådgive og bistå ledelsen og de personer, der har ansvaret for de pågældende områder. Der rapporteres mindst en gang årligt skriftligt til bestyrelsen på complianceområdet. Compliancefunktionen påser følgende: MiFID, hvidvask, god skik samt andre relevante områder.

Sparekassens kapitalgrundlag pr. 31.12.2015:

Sparekassens kapitalgrundlag pr. 31.12.2015 er opbygget som illustreret nedenfor og udgør tkr. 127.436 – kapitalen opgøres jf. CRR-forordningen artikel 437

Opgørelse af kapitalgrundlag		1.000 kr.
1	Betalte kapitalinstrumenter	57.472
	-Faktiske eller eventuelle forpligtelser til at købe egne egentlige kernekapitalinstrumenter	-2.370
	Kapitalinstrumenter, der er kvalificeret som egentlig kernekapital	55.102
2	Overført resultat for foregående år	80.517
	-Fradrag for foreslået garantrente	-2.075
	Overført resultat	78.442

3	-Fradrag for forsigtig værdiansættelse	-224
4	-Udsudte skatteaktiver, som afhænger af fremtidig rentabilitet og ikke skyldes midlertidige forskelle fratrukket sparekassens tilhørende udsudte skatteforpligtelser	-508
5	-Egentlige kernekapitalinstrumenter i enheder i den finansielle sektor, hvori sparekassen ikke har væsentlige investeringer	-5.376
	Egentlig kernekapital	127.436
	Kernekapital	127.436
	Kapitalgrundlag	127.436

(Sparekassens kapitalgrundlag pr. 31.12.2015)

Vedrørende artikel 492, stk. 4

Kapitaltype	Udstedte beløb	Heraf indregnet i kapitalgrundlaget
Egentlig kernekapital	57.472	55.102

Solvenskrav og den tilstrækkelige kapital

Opgørelse af Sparekassens individuelle solvensbehov tager udgangspunkt i Finanstilsynets seneste vejledning om tilstrækkelig basiskapital og solvensbehov for kreditinstitutter samt Lokale Pengeinstitutters notat om opgørelse af solvensbehovet.

Solvensbehovet opgøres efter 8+ metoden, hvor behovet beregnes som 8 % (søjle I kravet) af de risikovægtede aktiver med tillæg for de områder, hvor Sparekassen har særlige risici, som ikke er tilstrækkeligt dækket af søjle I kravet.

Sparekassens opgørelsesmetode følger Finanstilsynets vejledning, og er baseret på følgende risikoområder – beregning af Sparekassens solvensbehov er beregnet på side 8.

		1.000 kr.	%
1	Søjle I-kravet (8 pct. af de risikovægtede poster)		8
2	Indtjening (Kapital til risikodækning som følge af svag indtjening)		
3	Udlånsvækst (kapital til dækning af organisk vækst i forretningsvolumen)		
4	Kreditrisici, heraf		
4a	Kreditrisici på store kunder med finansielle problemer		
4b	Øvrige kreditrisici		
4c	Koncentrationsrisiko individuelle engagementer		
4d	Koncentrationsrisiko på brancher		
5	Markedsrisici, heraf		
5a	Renterisici		
5b	Aktierisici		
5c	Valutarisici		
6	Likviditetsrisici (kapital til dyrere likviditet)		
7	Operationelle risici (kapital til dækning af operationelle risici udover søjle 1)		
8	Gearing (kapital til dækning af risici som følge af høj gearing)		
9	Eventuelle tillæg som følge af lovbestemte krav		
9a	Lovkrav, der direkte påvirker solvensbehovet (Solvenskrav, individuel solvenskrav, min. kapital krav)		

9b	Andre lovmæssige krav (Største engagement, Tilsynsdiamanten)		
10	Eventuelle tillæg som følge af overskridelse af Tilsynsdiamantens grænseværdier		
	Total = Kapitalbehov/solvensbehov - Heraf til kreditrisici (4) - Heraf til markedsrisici (5) - Heraf til operationelle risici (7) - Heraf til gearing (8) - Heraf til øvrige risici (2+3+6) - Heraf tillæg som følge af lovbestemte krav (1+8)		

(Model til opgørelse af solvensbehovet efter 8+ metoden – Lokale Pengeinstitutters model.)

Den samlede effekt på solvensbehovet beregnes ved at sætte resultatet i forhold til de vægtede poster, for herved af få et mål for hvor meget kapital der kræves for, at Sparekassen overholder det stillede scenarium.

Sparekassen anvender standardmetoden til opgørelse af kreditrisiko. Nedenfor ses sparekassens samlede risikoeksponering samt kapitalkrav på 8 % for hver enkel eksponeringskategori.

1.000 kr.	Risikovægtede eksponeringer	Kapitalkravet (8 % af eksponeringen)
Eksp. mod centralregeringer eller centralbanker	0	0
Eksp. mod institutter	32.302	2.584
Eksp. mod erhvervsvirksomheder	26.782	2.143
Eksp. mod detailkunder	216.613	17.329
Eksp. sikret ved pant i fast ejendom	24.775	1.982
Eksp. ved misligholdelse	28.375	2.271
Eksp. forbundet med særlig høj risiko	306	24
Andre poster	12.468	997
Eksp. mod aktier udenfor handelsbeholdningen	14.854	1.188
Risikovægtede eksponeringer	356.475	28.518

(Sparekassens risikovægtede poster og kapitalkrav for hver enkel eksponering.)

Sparekassen anvender ikke en intern model til opgørelse af kreditrisikoen, hvorfor oplysningskravet ikke er relevant.

Nedenfor ses sparekassens solvenskrav til markedsrisiko.

1.000 kr.	Risikovægtede eksponeringer	Kapitalkravet (8 % af eksponeringen)
Poster med positionsrisici:		
Gældsinstrumenter	44.207	3.537
Aktier	10.374	830
Valutarisiko	4.264	341
I alt	58.845	4.708

(Sparekassens solvenskrav til markedsrisiko)

Sparekassen anvender basisindikatormodellen til opgørelse af solvenskravet til den operationelle risiko.

Solvenskravet til den operationelle risiko ses af nedenstående tabel.

1.000 kr.	Risikovægtede eksponeringer	Kapitalkravet (8 % af eksponeringen)
Vægtede poster med operationelle risici	68.769	5.502
I alt	68.769	5.502

(Sparekassens solvenskrav til operationelle risici.)

Beskrivelse af solvensbehovsmodel

Sparekassens opgjorte solvensbehov fordelt på risikoområder og sparekassens solvensoverdækning fremgår af nedenstående skema:

Sparekassens solvensbehov opdelt på risikoområder

Risikoområde	Tilstrækkelig kapital t.kr.	Solvensbehovet %
Kreditrisici	10.511	2,2
Markedsrisici	1.689	0,3
Operationelle risici	0	0,0
Øvrige forhold	451	0,1
Tillæg som følge af lovbestemte krav	38.727	8,0
I alt	51.377	10,6

(Solvensbehov og tilstrækkelig kapital)

Kreditrisici

I søjle I kravet er der afsat kapital til eksponeringer generelt, men den afsatte kapital dækker ikke de større eksponeringer med finansielle problemer. For større eksponeringer med kunder med finansielle problemer skal der ske en vurdering af det forsigtigt skønnede tab på den enkelte eksponering.

Afgrænsning af kunderne

Kunder med finansielle problemer skal som minimum omfatte:

- Bonitetskategori D: Kunder med objektiv indikation for værdiforringelse (OIV)
- Bonitetskategori C: Kunder med væsentlige svaghedstegn, men uden OIV

Afgrænsning af eksponeringer

Større eksponeringer er eksponeringer, der udgør mindst 2 % af Sparekassens kapitalgrundlag. Eksponeringen opgøres som udlån, trukne kreditter, garantier samt uudnyttede bevilgede kreditter. Uudnyttede bevilgede kreditter indgår fuldt ud i eksponeringen.

Koncentrationsrisici på individuelle eksponeringer:

Desuden består risikoen af en koncentrationsrisiko på individuelle eksponeringer. I vurderingen af koncentrationsrisici på individuelle eksponeringer skal Sparekassen forholde sig til, hvor ujævn fordelingen af eksponeringsstørrelser er i udlånsporteføljen. Solvensbehovet til koncentrationsrisiko på individuelle eksponeringer beregnes ved følgende formel:

$$\left(\sqrt{A_{20} - 0,04/125}\right) \cdot RWA \cdot (1 - SR_{20})$$

Sparekassens 20 største eksponeringer i forhold til den samlede eksponeringsmasse opgjort som den samlede kreditfacilitet inkl. trukne faciliteter og garantier efter nedskrivninger og hensættelser, men uden hensyntagen til sikkerheder.

Koncentrationsrisiko på brancher:

I vurderingen af koncentrationsrisiko på brancher skal sparekassen forholde sig til, hvor ujævnt fordelt udlånsporteføljen er på brancher. Til at måle graden af koncentration på brancher anvendes Herfindahl Hirschman indekset (HHI). Metoden kan ikke give fradrag, men i tilfælde hvor andelen af eksponeringer i en branche overstiger 20 % af den samlede eksponeringsmasse, give et tillæg.

Med udgangspunkt i HHI vurderer Finanstilsynet som udgangspunkt solvensbehovet for koncentrationsrisiko på brancher som vist i følgende tabel:

HHI – Herfindahl Hirschman indeks	Tillæg i tilstrækkelig basiskapital/solvensbehov
HHI ≤ 20%	0
20% < HHI ≤ 25%	0,008 * SRE _{erhverv} * (1-SR _{erhverv})
25% < HHI ≤ 30%	0,016 * SRE _{erhverv} * (1-SR _{erhverv})
30% < HHI ≤ 40%	0,024 * SRE _{erhverv} * (1-SR _{erhverv})
40% < HHI ≤ 60%	0,032 * SRE _{erhverv} * (1-SR _{erhverv})
60% < HHI ≤ 100%	0,040 * SRE _{erhverv} * (1-SR _{erhverv})

Kreditrisici fordeler sig således:

Kreditrisici:	Afsat beløb i 1.000 kr.	Afsat i %
Kreditrisici på store kunder med finansielle problemer	2.976	0,61 %
Øvrige kreditrisici	6.480	1,33 %
Koncentrationsrisiko på individuelle eksponeringer	354	0,07 %
Koncentrationsrisiko på brancher	701	0,14 %

Markedsrisici

Solvensmodellen tager udgangspunkt i den maksimale risiko som bestyrelsen har sat for direktionens beføjelser til at tage markedsrisici jf. FIL § 70. Ved positioner indenfor handelsbeholdningen skal der ikke beregnes tillæg såfremt renterisikoen er under 5 % af kapitalgrundlaget. Ved positioner udenfor handelsbeholdningen skal tillægget beregnes af hele den generelle renterisiko. For aktier i handelsbeholdningen beregnes et tillæg såfremt aktierisikoen overstiger 5 % af kapitalgrundlaget. Sektoraktier er beskrevet på side 12.

Ved beregning af valutarisici skal der beregnes et tillæg såfremt risikoen overstiger 10 % af kapitalgrundlaget.

Risikotype	Kapitalgrundlagskrav kr.
Poster med positionsrisiko (aktier, gældsinstrumenter)	54.581
Valutarisiko	4.264
Afviklingsrisiko	0
Råvarerisiko	0

Markedsrisici fordeler sig således:

Markedsrisici:	Afsat beløb i 1.000 kr.	Afsat i %
Renterisici	1.529	0,32 %
Aktierisici	0	0,00 %
Valutarisici	159	0,03 %

Operationelle risici

Sparekassen er eksponeret mod potentielle tab som følge af operationelle risici som er: "Risiko for tab som følge af uhensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige fejl og systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder, inklusive retslige risici".

For at reducere risikoen for at der sker operationelle hændelser med væsentlige tab til følge, overvåger og styrer pengeinstituttet de operationelle risici. Der er primært fokus på de største risici med store potentielle tab.

Sparekassen anvender basisindikatormetoden til opgørelsen af kapitalgrundlagskravet til de operationelle risici. I 2015 udgør den operationelle risiko 14,2 % af den samlede risikoeksponering og udgør ultimo 2015 tkr.68.769, hvilket giver et kapitalgrundlagskrav på tkr.5.502. Pengeinstituttet gennemfører løbende en vurdering af kapitalkravet til de operationelle risici. Såfremt kapitalkravet vurderes at være højere end nævnt ovenfor vil der blive taget højde herfor under pengeinstituttets opgørelse af det tilstrækkelige kapitalgrundlag/solvensbehov.

Gearing

Sparekassen gearingsgrad er beregnet til 14,01 % efter CRR forordningens artikkel 429.

Der er ikke afsat kapital til gearing, da sparekassen er undtaget fra bekendtgørelsen, iflg. ledelsesbekendtgørelsens § 25, stk. 4 der indeholder en undtagelsesbestemmelse hvorefter institutter med en arbejdende kapital på mindre end 65 mia. kr. eller en gearingsgrad på mere en 10 % undtages fra bekendtgørelsens bestemmelser om gearing.

Samlede aktiver, jf. årsregnskabet	763.784
Utrukne kreditfaciliteter, garantier og lånetilbud	152.238
Fradrag i kernekapitalen (sektoraktier mm)	6.109
Samlede eksponeringer til gearingsgradens beregning	909.913
Kernekapital med overgangsordning	127.436
Kernekapital med fuld indfasning af CRR-regler	127.436
Gearingsgrad med overgangsordning	14,01
Gearingsgrad med fuld indfasning af CRR-regler	14,01

(Beregning af Sparekassens gearingsgrad ult. 2015)

Sparekassens gearingsgrad følges løbende, og der rapporteres halvårsvis om udviklingen i tallet.

Øvrige risici

Der skal afsættes ekstra kapital, såfremt sparekassens basisindtjening er for beskeden i forhold til udlån og garantier, og dermed ikke være absorberende for tab. Endvidere skal der afsættes kapital, såfremt der forventes organisk vækst på mere end 10 %. Endelig skal der afsættes kapital såfremt det vurderes, at professionelle indlån og udstedte obligationer ikke relativt nemt kan erstattes.

Til øvrige risici er afsat tkr. 451 eller 0,09 % til forventet organisk vækst på mere end 10 %.

Tilstrækkelig kapitalgrundlag opdelt på risikokategorier

Opgørelse af det tilstrækkelige kapitalgrundlag og det individuelle solvensbehov er opgjørt således:

		1.000 kr.	%
	Kapitalgrundlag	127.436	
	Samlet risikoeksponering	484.089	
1	Søjle I-kravet (8 pct. af de risikovægtede poster)	38.727	8,00
2	Indtjening (Kapital til risikodækning som følge af svag indtjening)	0	0,00
3	Udlånsvækst (kapital til dækning af organisk vækst i forretningsvolumen)	451	0,09
4	Kreditrisici, heraf		
4a	Kreditrisici på store kunder med finansielle problemer	2.976	0,61
4b	Øvrige kreditrisici	6.480	1,33
4c	Koncentrationsrisiko individuelle engagementer	354	0,07
4d	Koncentrationsrisiko på brancher	701	0,14
5	Markedsrisici, heraf		
5a	Renterisici	1.529	0,32
5b	Aktierisici	0	0,00
5c	Valutarisici	159	0,03
6	Likviditetsrisici (kapital til dyrere likviditet)	0	0,00
7	Operationelle risici (kapital til dækning af operationelle risici udover søjle 1)	0	0,00
8	Gearing	0	0,00
9	Eventuelle tillæg som følge af lovbestemte krav	0	0,00
9a	Lovkrav, der direkte påvirker solvensbehovet (Solvenskrav, individuel solvenskrav, minimums kapital krav)	0	0,00
9b	Andre lovmæssige krav (Største engagement, Tilsynsdiamanten)	0	0,00
10	Eventuelle tillæg som følge af overskridelse af Tilsynsdiamantens grænseværdier	0	0,00
	Total = Kapitalbehov/solvensbehov	51.377	10,59
	- Heraf til kreditrisici (4)	10.511	2,17
	- Heraf til markedsrisici (5)	1.689	0,35
	- Heraf til operationelle risici (7)	0	0,00
	- Heraf til gearing (8)	0	0,00
	- Heraf til øvrige risici (2+3+6)	451	0,09
	- Heraf tillæg som følge af lovbestemte krav (1+8)	38.727	8,00
	Total kapitalbehov / individuel solvensbehov	51.377	10,61

(Sparekassens opgjorte individuelle solvensbehov pr. 31.12.2015)

Kommentering af sparekassens solvensbehov

Sparekassens solvensbehov er opgjørt efter principperne i Finanstilsynets 8+ model. I tabellen ovenfor fremgår de enkelte risikoområders betydning for de tilstrækkelige kapitalgrundlag.

Sparekassens kapitalprocent er på 26,3 %. Det individuelle solvensbehov er opgjørt til 10,6 % og dermed er den overskydende solvens i forhold til det individuelle solvensbehov på 15,7 %. Sparekassens kapitalgrundlag er tkr. 127.436 og den overskydende basiskapital er således på tkr. 76.059

Sparekassens ledelse anser at opgørelsen af de beregnede risici som tilstrækkelige til at opgøre solvensbehovet, og vurderer i øvrigt, at der er afsat tilstrækkelig kapital til afdækning af sparekassens forretningsmæssige risici.

Lovbestemte krav

Finanstilsynet har ikke over for sparekassen fastsat et individuelt solvenskrav eller et solvenskrav som følge af påbudte foranstaltninger.

Sparekassens overdækning/kapitalforhold

	1.000 kr.
Kapitalgrundlag	127.436
Tilstrækkelig kapitalgrundlag	51.377
Solvensprocent	26,3 %
Solvensbehov	10,6 %
Solvensoverdækning	15,7 %

(Sparekassens kapitalforhold og solvensmæssige overdækning)

Internt opgjort solvensbehov

Det er sparekassens målsætning, at den solvensmæssige overdækning i forhold til det opgjorte solvensbehov, skal udgøre mindst 5 %. Ledelsen vil i god tid inden solvensmålet kommer ned på de 5 %, iværksætte tiltag til en styrkelse af kapitalberedskabet og soliditeten i henhold til forretningsgang for kapitalfremskaffelse samt nødplan herfor.

Kreditrisikojusteringer

Sparekassen foretager nedskrivning på udlån efter reglerne i regnskabsbekendtgørelsen, når der er indtrådt objektiv indikation for værdiforringelse, som har en virkning for de forventede fremtidige betalinger. Nedskrivningen udgør forskellen mellem bogført værdi og nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger.

Sparekassen foretager en individuel vurdering af alle signifikante og bonitetsmarkerede udlån. Objektiv indikation for værdiforringelse anses for at være indtrådt, hvis et eller flere af følgende kriterier er opfyldt:

- låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder,
- låntager overholder ikke indgåede betalingsforpligtelser,
- pengeinstituttet yder låntager lempelser i vilkårene, som ikke ville være overvejet, hvis det ikke var på grund af låntagers økonomiske vanskeligheder, eller
- det er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller bliver underlagt anden økonomisk rekonstruktion.

Sparekassen foretager en gruppevis vurdering af alle udlån, der ikke nedskrives individuelt. Den gruppevis vurdering foretages på baggrund af en makroøkonomisk segmenteringsmodel, hvor inddelingen i homogene grupper efter kreditrisiko er baseret på udlån fordelt på sektorer og brancher. For hver gruppe er der fastlagt en statistisk sammenhæng mellem et antal forklarende makroøkonomiske variable (arbejdsløshed, boligpriser, antal konkurser, rente m.v.) og konstaterede tab. Det er således ændringer i de forklarende makroøkonomiske variable, som udtrykker, at der er indtruffet en objektiv indikation for værdiforringelse, som har en indvirkning på de forventede fremtidige betalingsstrømme.

Den samlede værdi af de uvægtede eksponeringer med kreditrisiko efter nedskrivninger er tkr. 809.131

Den samlede værdi af risikovægtede eksponeringer udgør tkr. 356.475 og kapitalkravet hertil (8 %) andrager tkr. 28.518

Værdiforringede fordringer og nedskrivninger fordelt på brancher:

(På grund af beløbenes størrelse og dermed mulighed for at identificere enkelte engagementer er de enkelte erhvervsgrupper slået sammen til erhverv i alt)

1.000 kr.	Udlån og garantidebitorer, hvorpå der er foretaget nedskrivninger/hensættelser	Nedskrivninger/hensættelser ultimo året	Udgiftsførte beløb vedr. værdireguleringer og nedskrivninger i løbet af perioden *)
I alt erhverv	24.761	6.717	513
Private	18.374	13.252	497

(Værdiforringede fordringer og nedskrivninger fordelt på erhverv og private)

*) Værdien som udlån og garantier reduceres med, beregnes som: Nedskrivninger/hensættelser ultimo året, fratrukket nedskrivninger/hensættelser primo året, tillagt konstaterede tab i året.

Bevægelser på værdiforringede fordringer som følge af værdireguleringer og nedskrivninger.

1.000 kr.	Individuelle nedskrivninger / hensættelser		Gruppevise nedskrivninger / hensættelser	
	Udlån	Garantier	Udlån	Garantier
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser primo på udlån og garantidebitorer	24.837	60	1.284	163
Bevægelser i året				
Valutakursreguleringer	0	0	0	0
Nedskrivninger/hensættelser i året løb	3.752	0	933	40
Tilbageførsel af nedskrivninger /hensættelser foretaget i tidligere regnskabsår, hvor der ikke længere er OIV på værdiforringelse, eller værdiforringelsen er reduceret	-3.703	-20	-226	
Andre bevægelser	981	0	109	0
Værdireguleringer af overtagne aktiver	0	0	0	0
Endeligt tabt (afskrevet) tidligere individuelt nedskrevet/hensat	-5.938	0	0	0
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser ultimo på udlån og garantidebitorer	19.929	40	2.100	203
Summen af udlån og garantidebitorer, hvorpå der er foretaget individuelle nedskrivninger / hensættelser (opgjort før nedskrivninger / hensættelser)	43.095	40		

(Bevægelser på de værdiforringede fordringer som følge af værdiregulering og nedskrivninger)

Eksponering i aktier m.v., der ikke indgår i handelsbeholdningen

Sparekassen Balling har erhvervet aktier i en række sektorselskaber. Disse sektorselskaber har til formål at muliggøre pengeinstitutternes forretning indenfor realkredit, betalingsformidling, IT, investeringer m.fl. Sparekassen Balling påtænker ikke at sælge disse aktier. Sektoraktierne indgår

ikke i handelsbeholdningen.

I flere af sektorselskaberne omforderes aktierne således, at pengeinstitutternes ejerandele afspejler det enkelte pengeinstituts forretningsomfang med sektorselskabet. Omfordelingen sker typisk med udgangspunkt i sektorselskabets indre værdi. Hvor der sker en sådan omfordeling af aktierne anses omfordelingen at udgøre det primære marked for aktierne. Dagsværdien fastsættes efter omfordelingskursen, og aktierne indgår som niveau 2-input (observerbare priser).

I andre sektorselskaber omforderes aktierne ikke, men værdiansættes ofte efter den senest kendte handel, alternativt beregnes værdien med udgangspunkt i en anerkendt værdiansættelsesmetode. Aktiekurs-reguleringerne bogføres over resultatopgørelsen.

Beløb i 1.000 kr.	Kursværdi 31.12.2015	Kursregulering over resultatopgørelsen i 2015
Sektoraktier	20.262	1.292
I alt	20.262	1.292

(Beholdning af sektoraktier)

Eksposering for renterisiko i positioner uden for handelsbeholdningen

Sparekassen yder fastforrentede ud- og indlån, og renterisikoen uden for handelsbeholdningen er risikoen for, at sparekassen påføres tab på disse positioner som følge af en rentestigning.

Renterisikoen skal opgøres som ændringen i positionens markedsværdi som følge af en rentestigning på 1 %.

Renterisikoen på sparekassens fastforrentede positioner på ud- og indlån vurderes som en minimal risiko.

Kontracyklisk (modcyklisk) buffer

Sparekassen har alene krediteksponeringer i Danmark. Den gældende danske kontracykliske buffersats andrager 0 %, hvorfor sparekassen ikke har afsat kapital til den kontracykliske buffer.

Behæftede og ubehæftede aktiver

Oplysninger om behæftede og ubehæftede aktiver (Beløb i 1.000 kr.)

		Regnskabsmæssig værdi af behæftede aktiver	Dagsværdi af behæftede aktiver	Regnskabsmæssig værdi af ubehæftede aktiver	Dagsværdi af ubehæftede aktiver
		010	040	060	090
010	Indberettende instituts aktiver	1.405	0	762.379	0
030	Aktieinstrumenter	0	0	25.449	25.449
040	Gældsinstrumenter	0	0	196.545	196.545
120	Andre aktiver	1.353	0	69.159	0

		Dagsværdi af modtaget behæftet sikkerhedsstillelse eller egne gældsinstrumenter, der er udstedt	Dagsværdi af modtaget sikkerhedsstillelse eller egne gældsinstrumenter, der er udstedt og til rådighed for behæftelse
		010	040
130	Sikkerhedsstillelse modtaget af det indberettende institut	0	0

150	Aktieinstrumenter	0	0
160	Gældinstrumenter	0	0
230	Anden modtaget sikkerhedsstillelse	0	0
240	Egne gældsinstrumenter, der er udstedt, bortset fra egne covered bonds eller ABS'er	0	0

Aflønningspolitik

Sparekassens bestyrelse har vedtaget en aflønningspolitik for sparekassen, som er godkendt af repræsentantskabet. Sparekassen udbetaler ikke variable løndelev til bestyrelse, direktion eller væsentlige risikotagere.

Pengeinstituttet har ved udformningen af aflønningspolitikken ønsket at fremme en lønpraksis, der er i overensstemmelse med og fremmer en sund og effektiv risikostyring, som ikke tilskynder til overdreven risikotagning, og som er i overensstemmelse med pengeinstituttets forretningsstrategi, værdier og langsigtede mål, herunder en holdbar forretningsmodel.

Væsentlige risikotagere og involverede i kontrolfunktioner: Udover bestyrelse og direktion er der udpeget 3 som alle er godkendt af bestyrelsen:

Ingen personer i pengeinstituttet har en løn på over 1 mio. EUR i regnskabsåret.